Մանզումէի էֆքեար սէնլատ 300 նիւսխէ վէրիլիր, սէնէվի գըյմէթի խմթանպոլ իչին 250 զրշ. վէ ալթը այլըը 125 զրշ. Թաշրալար իչին բօսթա բարաբը իչինէ օլարագ, սէնէվի գըյմէթի սաղ ագճէ 250 վէ ալթը այլըը սախի 125 զրշ. տուր։

Վէ գէհէր նիւսխէսի 40 բարաբա սաթըլըր։

Մանգումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ

Իլանլար գէհէր սաթըրը իչին ալիրինճի տէֆա 3 իքինճի տէֆա 2, վէ հաչիանճիւ վէ սայիր տէֆալար իչին ՝ՀԷր զ։ իլան սըրասընա 2։ ուլմանան իլանըն սաթը-ը 3զ։ տուր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ գալաթասա Բէնճէմին բազարընա վագը Ն։ 29 իքսի խանընա դարաղա 3։ ֆանոսան խամինէ կէօնաէրիլէճէք տէր։

ԻԼԱՆԼԱՐ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 9

LA VULNÉRINE

ՀԷՐ ՆԷՎԻ ԵԱՐԱԼԱՐԸ ԷՑԻԼԷՇԻՐԻՐ

Մէսէլա, եարա, եըրթըգ, պէրէ, եանըգլըգ, ըսըրըշ, էսկի վէ եէնի եարա, վէ ուրլու չիլան սաղալթը։

Հէր նէվի գօղուեու տէֆ խայր։

Գան ագմասընը տուրթուրտուր, զէհիրլի պէօճէքլէրին վէ թէհլիքէլի սինէքլէրին, մէսէլա, տրը, եապան արըլարը, սիվրիսինէք, էօրիւմճէք, ագրէպ, վէ սայիր պէօճէքլէրին վիրտիքլէրի եարալարը, վիճաա իւզէրինէ եայմաղ։

Իրին վէ թէհրիւպէնին պուլուշլարը իւզէրինէ միւէսսէս օլան մէզքիւր վալիտէլէր վէ ֆաարիգաթ օրար խապինէյի սահիհէսի, Բարիսին էն մէշհուր մէքթէպլինէն չըգմըշ օլան չիմի հօճալարը տօքթօր Մ։ Մօրէլ վէ մախատամ Մ։ Մօրէլ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմուշ տուր։

Ֆիլիր վէ գումբանեա, Բարիստէ Էնժիլէն սողաղը Ն։ 27։

Բեռֆիլ յի էզղախանէլէրտէ վէ պաշլըճա Տէլլա Սուտա. Վ։ Ֆանին, վէ կանթիւք պիրատէրլէրին էզղախանէլէրինտէ, վէ Բիւշիւքան պիրատէրլէրին [illegible] պուլունուր։

ODEUR DES PIEDS

Աբհէթ միւֆիտ օլարագ սիւս սուեու, թէրին ֆիլնա գօղուսունու անիտէ տէֆ խատէր, վէ չօղ եէր եիւրիւթմիւրիւր վէ թավուզ կէօղիւ թապիր օլունան եարալարտան գուրթարը։

Ֆիլիր վէ գումբանեա, Բարիս, Էնժիլէն սոգագ, Ն։ 24։

Բէրուքէր վէ լավանտաճըարտա պուլունուր։

ՍԱՐԱՖ ՎԷ ԱԼԹՈՒՆՏԱՆ ԹԷՋԵԻՆԱԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Ժ։ Տ։ ՃԱՆԷԹԹՕ ՎԷ ԳՈՒՄԲԵՆԵԱ

Ն։ 16 Գալաթա Միւնիսիբալիթէ խանը Մաղազայի մէզքիւրտէ, սաթըլըր քեռֆէյի տէվլէթլէրին խզրամէյէի սէհիֆէրի։

2։ 1873 ալաֆրանկա յունվար 1 տէ չէքիլէճէք օրան Պուքրէշ շէհրին անա պիլէթլէրի զայէթ էհվէն ֆիեռաթլա։

3։ 1873 յունվար գուրբաընտա միւթէպէր օլաուղու հալտէ Պուքրէշ պիլէթլէրինին բրօմէպլէրի Ցէր զ։ ա։ էն պէյիւք բիեանգօ գազանճաղ 75,000 ֆրանգ։

4։ Մահը հալին 16 սընտա չէքիլէճէք օրան Սաղասընա պիլէթլէրի։

5։ Հէր նէվի սաաթ, գօրտսն, Բարիս, Ըզվիցէր, վէ Վիէննանըն ալթունտան եարբէմը պըրօշ, մէտալիսն վէ սայիրլէրի զայէթ էհվէն ֆիեռաթլա։

6։ Սաաթ վէ սայիր պըրօշ վէ մէտալիսն զայէթ ուսթալըգլա թամիր օլունուր։

7։ Օտէսա, Վիէննա, Բարիս, վէ Լօնտրա իլէ, քէֆալէթ ալընարագ պանգամա ախպ ու իթա օլունուր գօմիսիսն իլէ։

ՅԱԲԼԻԹԵԱՆ ՎԷ ՓԷՐՏԱՀՃԵԱՆ ՇԻՐՔԷԹԻ

Իսթանպօլտա էմթաա կէօմրիւյիւ իթթիխաբինտէ 44 նիւմէրօլու մաղազասա, չիմտիյէ գատար Բում թիւճճարլարընը սաթտըգլարը մալտէն հէմ ուճուզ վէ հէմտէ էյի ճինստէն օլարագ, հէր նէվի զախիրէ կէրէք օգգա վէ կէրէք թօրպա իլէ սաթըլմագտա տըր։

Էրմէնիլէրին, մէզքիւր տիւքքեանտան ախպ ու իթա իտիպ, էրմէնիլէրտէ թիւճճարլըզըն իլէրլէմէսինէ մուավէնէթ իտէճէքլէրի մէմուլտէն տիր։

Զաթէն մէզքիւր տիւքքեանտան ախպ ու իթա իտէնլէր հէր ճիհէթլէ խօշնուտ օլմուշլար տըր։ 12

Մահմուտ բաշա պաշընտա վագը Գաշգճըլար խանը Ի՝ԻՄԹ գաթընտա Ն։ 10 վէ 11 օտալարտա, եէնի սէնէ իչին, փաշխին էն պիրինճի ֆապրիգալարընը մալի օլարագ, հէր ճինս չուհա, գասթօր, ֆրիզէ, բանթալօնլուգ գազմիր մէթրօ վէ արշըն իլէ նէ գատար իսթէնիլիր իսէ, տիկէր թիւճճարլարտան էհվէն ֆիեռաթլա սաթըլմագտա օլտուղու վէ կէլէն միշլրագ, հէր նէվի զախիրէ կէրէք օգգա վէ կէրէք թօրպա իլէ սաթըլմագտա տըր։

Էրմէնիլէրին, մէզքիւր տիւքքեանտան ախպ ու իթա իտիպ, էրմէնիլէրտէ թիւճճարլըզըն իլէրլէմէսինէ մուավէնէթ իտէճէքլէրի մէմուլտէն տիր։

Զաթէն մէզքիւր տիւքքեանտան ախպ ու իթա իտէնլէր հէր ճիհէթլէ խօշնուտ օլմուշլար տըր։ 12

Մահմուտ բաշա պաշընտա վագը Գաշգճըլար խանը Ի՝ԻՄԹ գաթընտա Ն։ 10 վէ 11 օտալարտա, եէնի սէնէ իչին, փաշխին էն պիրինճի ֆապրիգալարընը մալի օլարագ, հէր ճինս չուհա, գասթօր, ֆրիզէ, բանթալօնլուգ գազմիր մէթրօ վէ արշըն իլէ նէ գատար իսթէնիլիր իսէ, տիկէր թիւճճարլարտան էհվէն ֆիեռաթլա սաթըլմագտա օլտուղու վէ կէլէն միշլրագ, հէր նէվի զախիրէ կէրէք օգգա վէ կէրէք թօրպա իլէ սաթըլմագտա տըր։

Էրմէնիլէրին, մէզքիւր տիւքքեանտան ախպ ու իթա իտիպ, էրմէնիլէրտէ թիւճճարլըզըն իլէրլէմէսինէ մուավէնէթ իտէճէքլէրի մէմուլտէն տիր։

Զաթէն մէզքիւր տիւքքեանտան ախպ ու իթա իտէնլէր հէր ճիհէթլէ խօշնուտ օլմուշլար տըր։ 8

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ՆՕՐԹՀ ԳՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՌ-ՔԸՆԹԱՅԼ

(Լրյ. ինկ)

Ասլ սերմայէ 2,000,000

Թարիխսէ տէկին սերմայը իհթիեաթէյէ Լ. Ս. 528,803

Քեարտան արթըրըլմըշ օլան 250,000

Եանղըն չիւպէսինին եըլլըգ իրատը 708,000

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվել թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սերմայէսինտէն մաատէ քեարտան արթըրըղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տիւնեանքն էն պիւյիւք չիրքէթլէրին սրրասընա կէչմիշ տիր։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպոլ վէ Գալաթա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրի վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էպնէյի սայիրէ վէ էշեա, քէօյլէրտէ վէ եախօտ շէհիր իչինտէ սիկուրթա իթմէք իչին իլանլարտէր։

Սիկուրթա Թուրթմագ խսթէյէնլէր, Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն։ 9, մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան գուտրէթի քեամիլէսի պուլունան աճէնթի Մ։ ՅԻԼԵԱՄ Ր։ ՍՈՒԱՆԱ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

INJECTION AMÉRICAINE AU MATICO

Սաղալթը վէ խասթալըգտան մուհաֆազա— իտէրէ 12 սէնէ թէհրիւպէսի կէօրիւլմիշ տիր — պիր չիչէ էլ վէրիր. Բարիստէ, Գուվար-տէ-Ֆիլ-տիւ-Գալվէր նամ պուլվարտա Անասթաի նամ էզզաճընըն 16 նիւմէրօլու մաղազասընտա վէ Իսթանպօլտա 8էլլա Սուտա, Վէլիչ վէ գումբանեանըն էզզախանէլէրինտէ պուլունուր։

PATE EPILATOIRE

Մէզքիւր մահուզ, տէրիյի ասլա պօղմագսըզըն, թիյլէրի տէֆ խայր վէ քէօքէրինի չըգարը։

ՓԸՐԻՄ ՏԻՒ ՍԷՐԱՃԼ

Պու տախի սըզընթը վէրիճի թիյլէրի անիտէ չըգարը։

Ռումումի տէբօղիթօ, փարիզտէ ժ. ժ. Ռուսօ սոգաղընտա Ն։ 1 վէ օվ Տիւսէր։

Պուլունուր Քիչիքեան պիրատէրլէրին մաղազասընտա վէ Տէլլա Սուտա, կանթիւք պիրատէրլէրին. ժ. Պ. Գօրէյօ վէ ժ. Պ. Տիւսօիրն էզզախանէլէրինտէ։

HOTEL DES ÉTRANGERS

ՍԱՊԸԳ ՊԱԼԶԷՐ ԷՎԻ

Օթէլ տէզ Էթրանժէ նամ մէզքիւր լօզանթաեր Մ։ Ա։ ԲԱՐԱՏԱՖԻ վէ գումբանեա լիլէթտիրմէքտէ օլուպ, մահիյէ 46, 69 վէ 92 ֆրրանք վիրիլտիքտէ թաամիսիլիր։ Մախսուս օտալար, խամուր իչի վէ չէքէրլէմէլէր

ԳՕՆԹՈՒՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ, ԻՏԱՐԷՍԻ

Ա. ՏԷԼԼԱ ՌՕԳԱ

Պուքրէշ շէհրի 1869 խթիգրազընըն էֆրէնճի 1873 յունվար 2 20 ինճի գուրասընտա քէշիտէ օլմուշ ՍԸՐԱԼԱՐ

Պ։ Ռիչէրտ։

Սըրա 2670 Ն։ 75 ֆր. 75000
» 6174 » 55 » 15000

ՍԸՐԱԼԱՐ։ 179. 358. 771. 875. 1056. 1175 (իտարէ թարաֆընտան 135 ֆրանգլըք մուվագգաթ սէնէտաթ իւզէրինտէ ֆիրուխթ օլունմուշ) 1281. 1370. 1580. 1643. 1950. 2042. 2372. 2503. 2670. 2847. 2954. 3193. 3965. 4073. 4085. 4250. 4259. 4650. 4867. 5414. 5688. 5816. 6119. 6174. 6851. 7046. (իտարէ թարաֆընտան ֆիրուխթ օլունմուշ 730 ֆրանգլըգ մուվագգաթ սէնէա իւզէրինտէ) 7133։

Ասիթանէ 22/3 յունվար 1873

Ա. Տէլլա Ռօգա

ԱԶԳԱՑԻՆ

—Ազգին պատուաւոր մուրացկանները որո՞նք են—

—Մենք ենք—

—Դուք ո՞վ էք—

—Կարդա՛ որ հասկնաս—

Ընկերական ազգը յարաբերական օրէնքներով կը կառավարուի, որով յարաբերութիւնը ընտանիքներ՝ դիւղեր՝ քաղաքներ, և այլ և այլ ընկերութիւններ կազմած է։

Յարաբերութեան աղբիւրը Սէր՝ համակրութիւն, և շահու փոխադարձութիւնքն են, և առանց անոր ընկերականութիւնը չօգտիր։

Օրինակի համար

Ո՛դին հօրը կը կարօտի իւր մանկութիւնը խնամելու համար, հայրը որդւոյն կը կարօտի իւր ծերութիւնը պահպանելու համար, բարեկամ բարեկամի կը կարօտի փոխադարձաբար ամէն կարգի աջակցութիւնք ըլլալու համար, տէրը ծառային կը կարօտի իւր անդորրութեանը ու փառքին համար, ծառայն տիրոջ կը կարօտի իւր ապրուստին համար. թագաւորը զօրաց կը կարօտի իւր մեծութիւնն ու իշխանութիւնը պահելու համար, զօրքերը թագաւորին կը կարօտին զիրենք պահելու և իշխանութեան հասնելու համար, այսպէս մարդ մարդու այլ և այլ պէտքերով կարօտեալ կը կապուին միմեանց հետ տնպէս հաստատուն և օգտակար ինչպէս հոյակապ շէնք մը իւր համաձայն նիւթերովը։

Այս կապը յարաբերական կապն է, յորում նախ շահը կը սկսի, յետոյ համակրութիւնը, յետոյ սէրը, և հուսկ յետոյ բարեկամութիւնը, որ կը հաստատուի, հաւատարմութեան՝ և վստահութեան մէջ։ Ասոնք և եթոսեան կենաց բոլոր էական պայմանները։

Ո՞ր ազգ որ այս օրինակ յարաբերութեան մէջ չ՝ապրիր, կենաց պայմանին մէջ չ՝ապրիր։

Եւ որովհետեւ ընկերութեան մէջ յարաբերութեան պէտքը անժխտելի է, մարդիկ յարաբերական՝ կրօնական և քաղաքական օրէնքներ՝ գործեր և հանդէսներ հեղինակելեն զատ զանոնք ճշդող և վերահաստատող օրէնք մ՝ալ ունեցանկԱՂԱՆԴ անուանով, և զայն դարերէ հետէ անփոփոխ անխափանպահեցին, որով տարուէ տարի սիրոյ և համակրանաց ցոյցեր միմեանց հետ կը փոխանակեն, և այս օգտակար օրէնքը՝ի մարդն այնչափ քաղցրացած է, որ աշխարհի ամէն կողմ գրեթէ խորան ունի, որուն մէջ թագաւոր՝ իշխան՝ հարուստ՝ աղքատ՝ դիտուն՝ տգէտ առհասարակ կերպ կերպ նուէրներով զիրար կը մեծարեն, և այս մեծարանքը ներկային հաւաստիքը, և ապագային յիշատակը կըլլայ. և սէր՝ համակրութիւն, և շահու փոխադարձութիւնքը ճշդելով, և հաստատելով յարաբերական կապը կ՝ամրացնէ, ու կ՝երաշխաւորէ։

Արդոյ ընթերցող՝

Մեր ազգը ակնարկելու մտօք այս տեսութիւնը կընեմ, և կը ինդրեմ որ պահ մը հաշտ աչօք հայիս գրուածոյս և դիտնաս թէ, մեր ազգը յարաբերական կենսատու օրէնքը բնդհանրապէս չէ յարգած, կենաց պայմանէն կը փոխի, և նոյն ինքն իւր ձեռօքը պատրաստած է, ու կը պատրաստէ իւր թշուառութեան աղբիւրը։

—Եւ ի՞նչ կընէ։

—Յարաբերութիւն պէտք է— ըսես նէ, «ԱՅՈ՛» և քան զքեզ աւելի «ԱՅՈ՛» կըսէ։

—կենաց ճշմարիտ բարեկամը սիրել, յարգել և քաջալերել պէտք է— ըսես նէ, տասն անգամ աւելի «ԱՅՈ՛» կըսէ։

—Բու կենացդ էական տարերքը երկինքէն չ՝ջնար, դաշտերէն չ՝ժողվուիր, ծովէն չելլեր, այլ միմիայն դաստիարակութենէն կը բղխի— ըսելուդ չ՝ծնար, ամենայն ջերմեռանդութեամբ «ԱՅՈ՛ ԱՅՈ՛» կաղաղակէ։

—Ուրեմն քեզի ու քու զաւակիդ հետեւաբար բոլոր ազգին վարժարան ու վարժապետ պէտք է, այսինքն կենաց ճշմարիտ բարեկամներ պէտք է, որով կարելի ըլլայ ամէն կարգի երջանկութիւն՝ անդորրութիւն, ու խաղաղութիւն ըստ էութեան վայելել,— այս ամենուն «ԱՅՈ՛» և արդարև «ԱՅՈ՛» կը կրկնէ։

Արդ ըստ որում մարդ ես, փորձի համար սխալէ, և անդամ մը ըսէ՛ թէ, ասոնք խօսքով չըլլար, այլ գործք ու դրամ պէտք է, գործէ՛, և դրա՛մ տուր։

Զարմանք . . . հոս ամեն բան կը փոխուի, խոր լռութիւն մ՝է կը տիրէ, զուարդ դէմքը կը տիրի, և այնուհետև ըսած խօսքերդ բարբանջմունք կամ յիմարական կը համարի, և քեզի կըսկսի ծուռ ծուռ նայիլ։

—Ի՞նչ ըրինք որ, արդեօք իրեն վնաս մը կամ չարի՞ք մը հասուցինք—։

Ո՛չ։

Այլ իւր ջերմեռանդ «այո» ները դարձեալ վայելելու համար խօսք մ՝ալ աւելցուցինք։

Բայց ահա այդ ցուրտ խօսքն է որ մեր՝ ու մեր պարտուց մէջ կ՝անջրպետէ։

Այդ զզուելի խօսքն է որ, մեր մէջ միշտ վէճ՝ կռիւ, և անտեղութիւններ կը յարուցանէ։

Եւ միմիայն առ անպիտան խօսքն է որ, չՀգեր արժանաւորն՝ ու անարժանը, պիտանին՝ ու անպիտանը, բարեկամն՝ ու թշնամին, օգտակարն ու վնասակարը ի միմեանց որոշել, յարգել և ըստ արժանւոյն ի հարկին քաջալերել։

Եւ բնական հետեւանօք ԴՐԱՄԻ այդ քստմնելից խօսքն է որ, մեր թշուառութեան աղբիւրը յորդեր՝է այս օրինակ։

—Եւ ի՞նչ է, ու ի՞նչ կընէ թշուառական ԴՐԱՄԸ։ —

Ընթերցո՛ղ դեռ կաղանդի զբաղմանց մէջ չես։

Ես խօսիմ դու համրէ։

Դրամը ի՞նչ է, կըսես։

Դրամով ամէն մարդ, իւր որովայնը ցմահ կը պաշտէ ամենայն զեղխութեամբ։

Դրամով ձիեր՝ կառքեր, և տուներ, և ղարդարուն պալատներ կ՝ունենաս, և դու անոնց կուռքն ըլլալով ծառաներէ, ու շողոքորդներէ կը պաշտուիս։

Դրամով ամէն կարգի մոլութիւններդ կ՝ապրին։

Եւ վերջապէս դրամով զօրութիւն՝ իշխանութիւն կ՝առնես, ամենուն ակնածելի կըլլաս, և քու անբարեկարգ կիրքերդ ըստ հաճոյից կը գործադրես։

—Բայց միթէ զեղխութիւնը, և սին պճրանքները որդւոյ մը դաստիարակութենէն աւելի նախամեծա՞ր են հօր մը քով— ո՛չ, բայց որի՛ ըսես։

—Միթէ հօր մը սնոտի հաճոյքները, և իւր կրից նուիրած մահարեր պաշտամունքը որդւոյն դաստիարակութենէն աւելի ընտրելագոյն և հաճոյակա՞ն են։— ո՛չ, բայց որի՛ ըսես։

—Եւ միթէ զմարդը, այսօր որպէս թէ երջանիկ, վաղը ճշմարտապէս թշուառ ընող դրամապաշտութիւնը որդւոյ մը դաստիարակութեան և կեանք տալէն աւելի կենսական և պիտանագո՞յնն է բարի հօր մը քով—։

Վերը կրկնուած խոշոր խոշոր այներէն ի հարկէ կը հասկնաս թէ, ո՛չ, բայց որի՛ ըսես։

Լսող չկայ, ճշմարիտ մարդն ու բարեկամը ճանչցող չկայ, և կենաց էական տարերքը կատարելապէս գիտցող, և ընտրող չկայ։

Ըսածիս չե՞ս հաւատար. գնա՛ վարժարաններդ, ու վարժապետներդ աչքէ անցո՛ւր, անոնք թշուառութեան կենդանի՞ վկաներն են, անոնք քու յառաջդիմութեան ճամբուն վրայ ինկած մոլորեալ զոհեր են։

—Աւելի՞ ճշմարիտը կուզես —

Անոնք քու ինչ ըլլալուդ անհերքելի ապացոյցներն են։

Ահաւասիկ.

Տե՛ս, շատ մը վարժարաններ, որոց մէջ չի են ՁԵՐ զաւակները.

—Եւ ինչո՞ւ համար արդեօք խրկած է՛ք հոն —

Ուղիղը խօսելով լաւ չէք գիտեր, որովհետև կը տեսնէք որ, տարին մի քանի անգամ վարժարաններդ կը հեղափոխի, տակն ու վրայ կըլլայ, և զաւակներդ մէկէն ի միւսն կը խուժեն։

Կը տեսնէք որ, զաւակներդ դպրոցէն կը մերժուի, պատճառը չէ՛ք քններ, զի շատ անգամ պատճառը դրամն է. և անտի յայլուր կը փոխէք։

Կը տեսնէք որ, զաւակներդ բնաւ բան չի սորվիր, պատճառը չէ՛ք բնռուեր, զի կրնայ ըլլալ որ, «Է՛յ ի՞նչ ընենք թաղական մտուկը դրամ չկայ որ, արժանաւորներ բերենք, և արժանաւոր քաջալերութեամբ արդիւնք պահանջենք» կըսեն, և յայտնի է որ այս կտորին մէջն ալ սա անիծեալ դրամին խօսքը կայ, և ի հարկէ բանիդ չդար։

Կը տեսնես որ, զաւակդ տարի մը լաւ ուսումն առաւ, իսկ տարի մը ընդհակառակն բան չը սորվեցաւ, զայն չես ուզեր հասկնալ, զի շատ կարելի է որ դէմդ դրամական անհաճոյ խընդիր մը ելնէ։

Կը տեսնես որ, զաւակդ օր ըստ օրէ կուսանի, և կը յառաջդիմէ, ասի գոնէ աչքէ չես անցուներ, հոս շահ ունիս, ալ դրամի անունէն ի՞նչ կը վախնաս։

Բայց չըլլար. կարելի է կը մնասուիս, ի՞նչ պէտք է, բանդ նայէ, ասանկ եկեր, թող ասանկ երթայ։

Ահա այսպէս անձնական ամեն վաղանցիկ պէտքերնիդ յօժարակամ՝ և դառն աշխատութեամբ ու քրտամբ կը լեցունէք, իսկ ողորմելի զաւակնուդ կեանքը խարեբայ բաղդով, և սնոտի յուսով կը սնուցանէք։

—Հա՛յր ես . . հէ՛ . . ամենայն ինչ կատարեալ է, կե՛ր, ա՛ր, և ուրախ լե՛ր. այս այսպէս։

Անդիէն կը տեսնես խումբ մը մարդիկ՝ ճակատնին կնճռոտ, մռայլոտ, և մոլորաքայլ՝ի վարժարան կը դիմեն, և շատ անգամ թաղ. խորհրդոց դռներուն առջեւ կը դեգերին, նպարավաճառին, մսավաճառին մանաւանդ յամառ հացագործին հետ ճարտասանութեամբ կը խօսին, բանաստեղծաբար կը պատասխանեն, տրամաբանական օրինօք կը շարժին, և իրենց կերպարանքէն կերեւի թէ արժանաւոր և անկարօտ մարդիկ են։

—Եւ ո՞վ են ասոնք—

Ասոնք մեր ազգին պատուաւոր աղքատներն են. բարեձեւ մուրացկաններն են, և ճարտարախօս անօթիներըն են։ (Արդոյ պաշտօնակիցներս թող ներեն խօսքիս մէջ չուզողին բացառութիւն կայ)։

Վերջապէս անոնք քու զաւկիդ վարժապետներն են, անոնք ալ քեզ նման ընտանեաց և զաւակաց տէր, քեզի պէս ապրելու կարօտ, և քեզմէ աւելի ի բարոյականս քու զաւկիդ ճշմարիտ հայրերն են, զի դուն ունեցածիդ, և կրցածիդ չափ հաց ու հանդերձ կուտաս, իսկ անոնք ունեցածնուն, և կրցածնուն չափ ոգի և կեանք կուտան, քու տուածդ կը սպառի, իսկ անոնցը, կաճի ու կը շատնայ։

—Ուրեմն ազգին պիտանի այս անձինքը ինչո՞ւ ասանկ եղեր են —

Մարդ Աստուծոյ. դուն ես ըրեր, զի երբ քեզի պահանջելու կարգը գայ յանուն ազգութեան, «քուզում պատուելի, ճանմ միւսիւ, զաւակը՝ քեզի կը յանձնեմ. իմս չէ, քուկդ է (սուտ խօսք) միսը քեզի, ոսկորն ինծի» կըսես, և այնպէս կը ցցուներս որ իբր թէ մենք մարդակեր կամ մսակեր մարդիկներ ենք, և որպէս թէ շնորհ մը ըրիր, բաց ճակատով յառաջդիմութիւն կը պահանջես, և ի հարկ է միրտդալ հանգիստ է, որովհետև որդւոյդ միսը ամենայն անձնուիրութեամբ անոր պարգևեցիր, և որպէս թէ բան մը տրուիր, իրաւամբ փոխարէն մ՝ալ կը պահանջես։

Իսկ երբոր կարգը քու պարտաւորութիւններդ պահանջելու գայ, կամ շատ հեռու չերթանք, երբոր ԿԱՂԱՆԴ մը գայ, մտմտուքը զքեզ կը պաշարէ. երբ յիշես որ, վարժապետներուդ նուէր խրկելու է, կըսկսիս այն պատած սովորութիւնդ անիծել, և հիմայ առջիպէս չըլլալդ յայտնել, և «այն ան, պատիւ բան է, գէշ բան է, մեր դասատուները թեպետ մուրացկան, բայց մուրալը վերհանձնութեան կը դպչի» ըսող, և այս մեզի օգտակար՝ ձեզի վընասակար սովորութիւնը վերցնող թաղականներու շնորհակալ ալ կըլլաս։

—Եւ ի՞նչ է ընելիքդ, լաւն ըսելով՝ ո՞ւր է ըրածդ— դուն արդէն պարտազանց ես, ապայոյցը զաւկիդ վրայ է, դուն արդէն բան մը ըրած չունիս, որ գանգատելու իրաւունք ունենաս, և թէ որ —չունիմ, ի՞նչ ընեմ— կըսես. քեզի կիմայնեմ որ, ունիս, բայց ԽՈՍՔ չունիս, ես քեզի կը ցցունեմ որ, ունիս բայց ՍԱԼԸ տուգանք կը համարիս։

Արդ քիչ մը հաւատայ թէ՝ ես ճըշմարտախօս եմ, և եթէ պատուոյս դըպչելու բան մը կայ, այն ստախօսութիւնը է, և կամովին չեմ ըներ, ահա՛ կիմացընեմ կոր։

Եթէ աղքատ ես, օդիի՝ գինիի՝ խաղու և այլ գրօսանաց համար ուստի՞ դրամ կը գտնաս, ըսէ նայինք, թէ որ չունիս, այդ աւելորդ մանաւանդ թէ մոլի բաները մ՝ըներ, եթէ ունիս, չունիմ ՕՐԻՆՆ վերցուր և մեղադրանաց արժանի կըլլաս, եթէ սխալիս, և ըսես թէ օղին այսինքն իմ զաւակիս պէտքէն նախամեծար է, ասի ո՛չ դուն կըսես, և ոչ ալ ես քու տեղդ կամ՝ենամ։

Եթէ ձեռնհաս էիր, և հիմայ որպէս թէ չես, այն ամէն օր ըրած զեղխ և չռայլ մսխումներդ ուստի՞ են. ըսէ նայինք թէ որ արդարեւ չունիս, քու չափաւոր ծախքովդ բաւականայիր, և աւելորդ զարդերէ, փառքերէ, և պճնասիրութենէ քիչ մը հեռի կեցիր,

իսկ եթէ ունիս, չունիմը օրթայէն վերցուր. և մեղադրանայ արժանի կըլլաս (որպէս թէ չես) եթէ սխալիս, և ըսես թէ, «անոնք իմ փառքիս համար անհրաժեշտ են, անոնք իմ հաճոյքներուս սիրելութիւնքն են, և եթէ անոնք իմ զաւակիս դաստիարակութենէն նախամեծար են, ուստի ո՛չ դուն կըսես, և ոչ ալ ես քու տեղդ կը՝կարմրիմ։

Ցիշէ որ այդ ամենը իրաւ չեն. և անվճար կը թողուն քու առ որդիդ ունեցած սրբազան և անհրաժեշտ պարտքդ, զոր՝ դուն «տղուս միսը քեղի» ըսելով վճարած կը համարիս։

Հիմայ հաշուէ.

Ցուզեալ վարժարաններ, թշուառ ու մտազբաղ դասատուներ, «զաւակիս կերցընեմ խմցնեմ նէ, պարտքս կատարած կըլլամ» ըսող հայրեր, այս երեքը երբ կան մեր մէջ մեր զաւակաց բարւոք ապագայ յուսալը իմաստութի՞ւն է։

Ո՛չ, ո՛չ, հազար անգամ ո՛չ։

Խաբողը զինքը կը խաբէ, և խաբուած մարդուն կեանքը ցաւօք և հեծութեամբ կողջունէ գերեզմանը։

Ո՛ հայրդ. կը սիրե՞ս զաւակդ, ու վարժարանը և ճշմարտապէս կուզե՞ս սիրել,

ՍԻՐԻ ՆՈՐԱ ՎԱՐԺԱՊԵՏԸ։ ուր քաջալերէ զանոնք հսկող հոգաբարձութիւնքը, հսկէ կըսեմ նէ, միտքդ է եա՛, ԴՐԱՄՈՎ։

Հսկէ՛, որ կարենան քու աջակցութեամբդ զաւակիդ կեանքը պատրաստել սիրտ և ոգի առնուլ և քու նպատակդ քեզ պսակաւորեալ ցցուցնել։

Իսկ եթէ դեռ պիտի խաբես, հաւատա՛ որ պիտի խաբուիս, ըսածս բընական է։

Վերոյիշեալ յօդուածիս պարունակութիւնը իւր բացառութիւնքը ունի։

(Շարունակելի յետ Ծննդեան)

Ս. Հ. Մ. ՖԷՐԷԿԵԱՆ

Նասբլ քի տիւնքի նիւսխէմիզտէ իշար իթմիշ իտիք, ալտըքմըզ մալիւմաթա կէօրէ, եպիսկոպոսլար, վարդապետլէր, քահանալար, վէ խայլիճէ ճէօմաաթ Գալաթա քիլիսէսինէ թօրլանտըգտան, վէ Զաթը հազրէթի Բատիշահիէ թագտիմ գելընաճագ օլան արզուհալը թէրթիպ վէ թահրիր իտիքտէն, վէ ճէօմաաթա օգուտուգտէն, վէ մէզքիւր գապրիսթանէն ճէպրէն ալընմագ իսթէնիլմէսի, տէյիլ չու եա պու չախաքն, իլլա թէքմիլ պիր սատգ, վէ պիր գաչ սարը. տան պէրու տէվլէթի Ալիյէյ վէ մէմալիքի մահրուսէյ մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ հիսապսըզ խըստէթլէր իթմիշ օլան աթիգ միլլէթին, կէրէք բուհանի վէ կէրէք ճիսմանի սուրէթտէ հուգուգ ու իմթիեազաթընա թօգունմագտա օլտուգտան պաշգա, պէօյլէ պիր ատալէթ ու հագգանիյէթ տէվր ու զէմանքնտա, սրբի հագարէթ տիմէք օլմասը պապքնտա խայլիճէ մէգալաթ կէչտիքտէն, վէ պիր տայրէնին վէ եախոտ չու եա պու չախսըն քէյֆի իչին դուն եաբըլմագ պէհանէսիյլէ զասպ իտիլմէք միւրատ օլունան մէզքիւր մէզարլըգ ուղրունտա Զաթը հազրէթի Բատիշահիի հէր գաչ տէֆա թաճիզ իթմէքլիք լազմ կէլիր իսկ իթմէք, վէ տահա նէրէեէ միւրաճաաթ իթմէք իգթիզա իտէր իսկ իյլէմէք, վէ պիւթիւն միլլէթ հինի հաճաթտա բաթրիգիանէյի, քիլիսէլէրի, մէքթէպլէրի, վէ հաթթա տիւքքեանլարը վէ մաղազալարը գաբաեբզպ թաթիլ իտէրէք չալըշմագ, գան տէօքմէք, վէլհասըլ ճան ու թէն ֆէտա իթմէք, վէ պու հագարէթի գաթան գապուլ իթմէմէքլիկէ գավլ ու՝գարար իյլէտիքտէն սոնրա, ճէմիյյէթ իլէ, եանի ալթը եէտի եպիսկոպոս, եիկիրմի նէֆէր գատար վարդապետ, վէ եիւզ նէֆէրտէն միւթէճավիզ քահանայ, վէ պին պէշ եիւզ գատար էհալի, կիտիպ Ցօլմա–Պաղչէ սէրաեը Հիւմաեունու նէզտինտէ տիզիլիրլեր, վէ Զաթը հազրէթի ատալէթբէնահիլէրինի պէքլէմէք իսթէրլեր, վէ պիր գաչ տէֆա ասաքիրին էօնիւնտէ տիզիլմէլէրի, պաղը նէֆէրաթ վէ զապիթան թարաֆընտան մէն իտիլմէք իսթէնիլիր, վէ պիրազ տա միւճատէլէ հասբլ օլուր իսէ, արթըգ՝ պիր տէֆասընտա Գեր. Թադէոս, վէ Նէրսէս վէ Նիկողոս վէ Խորէն, սրբազանլար, եավր. ասունու գաբտըրմըշ օլան պիր անա արսլան քէսիլէրէք, սիթէմ ու թէչէքքիյէ պաշատըգլարընը, վէ հէր թէհտիտ վէ թէհլիքէյի կէօզէ ալարագ, հէր հալտէ մէզքիւր արզուհալը թագտիմ իտէճէքլէրինի, զապիթանտան պիրի կէօրէրէք, քէմալի ինսանիյէթ վէ հիւրմէթիլէ եէր կէօսթէրմիշ իզհարը թէչէքքիւրլէր իլէ սաֆ պէսթէ տիզիլմիշլեր. վէ Զաթը հազրէթի շահանէլէրի եանլարընա տօղրու եագլաշըր եագլաշմագ, արզուհալը էլինտէ թութարագ եօգարը գալտըրմըշ օլան միւսինն վէ միւհթէրէմ թադէոս սրբազան, քէնտի թէէսսիրլի լիսան վէ թէլաֆֆուզուլա, վէ շու սինինտէ մըլլէթէ օլունան պու հագարէթտէն տօլաեը կէօզլերի տօլարագ, վաճիպտէն պուլունան տուաեը եիւքսէք սէս իլէ օգուտմուշ, ճէօմաաթ ամին պաղրըշմըշ՝ վէ Զաթը շահանէլերի տախի արզուհալըն ալընմասընը իրատէ պուեուրմուշլար, վէ քէնտի տէսթի Շահանէլերինէ ալմըշլար տըր։

Պունուն իւզերինէ մէմնուն վէ մէսրուր օլարագ, ճէօմաաթ իքիյէ թագսիմ օլունուպ, պիր գըսմը տաղըմըշ՝ վէ պիր գըսմը տախի, Պէյօղլուտան, օլ հէնկեամտէ ալտըգլարը պիր գամբանա սէսինտէն, պէլքի արաճիք օլարագ՝ զաթէն իշիտիլմիշ օլան պիր լագըրտըեա պինաէն, եանի ալթընճը տայիրէ թարաֆընտան կէլիպ տէ՝գապրիսթանը մէզպուրուն տիվարլարընը եըգմաեա պաշատըգլարընտան, իշարէթ գամբանասը վուրուլուեօր չիւրհէսինէ զահիպ օլտուգլարընտան, հէմանտէմ գապրիսթանա գօշուշմուշլար իսէ տէ, էօյլէ պիր չէյ օլմասընը կէօրէրէք, բահաթ օլմուշլար տըր։

Նասբլ քի սէօյլէմիշիտիք, պու գապրիսթան եիւզիւնտէն զուհուրա կէլէն թէհտիտ վէ հագարէթ, միլլէթէ բէք աղըր կէլմէքտէ օլուպ, կիճէ կիւնտիւզ հէր խանէտէ, հէր խանտա, վէ հէր իքի քիչի պիր եէրէ կէլտիկինտէ պու լագըրտը կէչմէքտէ օլտուղունտան, ալէնէն հիչ պիր չէյ իսապէր վիրիլմէմիշ, վէ քիմսէ էվվէլինտէն իշիթմէմիշ օլտուղու հալտէ, պու գատար ղայրէթ կէօրիւլմիւշ, վէ պու գատար իզտիհամ բէյտա օլմուշ տուրմազալահ պունտան սոնրա, պիր տահա պէօյլէ պիր միւրաճաաթա իհթիեաճ հասբլ օլաճագ օլուր իսէ, պիւթիւն միլլէթ բահաթընը ղայպ իտէրէք, տահա զիեատէ տիւշարը էսէֆ օլաճաղընտա շիւրհէ եօգ տուր. ինշալլահ ատալէթ ու մէրհամէթի Շահանէ, պունլարընը քեաֆֆէսինէ խիթամ վիրէճէք տիր։

Պունտան զիեատէ ալտըղըմըզ մալիւմաթլար իլէ քէնտի միւթալաամընը տախի ախշամքի նիւսխէմիզտէ պէեան իտէրիզ։

—Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, պու ախշամ քիլիսէլէրիմիզտէ, Հսկում տէնիլէն տուա իճրա իտիլմիշ տիր։

Պու տուատան մագսէտ, ճէնապը Հագգ Թարաֆընտան շու գապրիսթան մէսէլէսինին, պիր ույղունսուզլուգ զուհուրա կէլմէյէրէք խիթամ պուլմասընը ըմնընտա լութֆ ու ինայէթ իհսան պույրուլմասընտան իպարէթ տիր։

—Պու ախշամ, սաաթ իւչ բատտէլէրինտէ, տիւնքի Զաթը հազրէթի շահանէյէ թագտիմ գելընան արզուհալը, զաթը հազրէթի սատարէթբէնահիյէ կէօնտէրիլտիկի հավատիստէն տիր։

—Ըէօյլէնտիկինէ կէօրէ, միլլէթ Թարաֆընտան, Պէյօղլու գապրիսթանընտա պիր չատը գուրտուրուլուպ, վէ թէրէսինտէ պիր խաչ տիքտիրիլէրէք, պիր թարաֆտան պիր հագարէթ օլունուր իսէ անինտէ իճապ իտէն մահէելլէրէ խապէր եէթիշտիրիլմէք իւզրէ, պիր թագըմ քէսան պէքլէթտիրիլմէքտէ իմիշ։

Ալթընճը տայիրէյի պէյէտկէ, Պէյօղլուտաքի Էրմէնի գապրիսթանընտա պիր ումում պաղչէսի ինչա իթմէք իչին, մէզքիւր գապրիսթանը սաթըն ալմագ նիեէթինտէ պուլունտուղունու պիլտիրմիշ իսի, ֆագաթ Էրմէնի միլլէթի, մէզքիւր նիեէթ գարշը կէլտիկինտէն, խարիճիյէ նազըրը բաշա հազրէթլէրի, մէզքիւր նիեէթտէն վազ կէչմէսինի, տայիրէյի մէզքիւրեեէ իսթար իյլէմիշ տիր։

(Ֆար տիւ Պոսֆոր)

ՏԱԽԻԼԻՃԷ

Ումուրու նաֆիաեա իսթիմալ օլունմագ իւզրէ, հիւքիւմէթին պիր իսթիգրազ ագտ իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուղու սէօյլենմէքտէ տիր։ Պու մինասիպէթլէ սէօյլենտիկինէ նէզարէն, պիր թագըմ պանգալար, Ռումէլի տէմիր եօլլարընընը պագը գալան գըսմը ինշասը իչին լազըմ կէլէն ագճէյի վիրմէյի, հիւքիւմէթէ թէքլիֆ իյլէմիշլէր տիր։ Հիւքիւմէթի սէնիյէ, մէզքիւր տէմիր եօլունու հէր հալտէ թէքմիլ եաբմաեա գարար վիրմիշ տիր։

—Մ. Ամա նամ միհէնտիս, Եաֆատան Գուտսը չէրիֆէ գատար օլաճագ տէմիր եօլուն խարիթասընը չըգարմ. գիւզրէ, իշ պու բէնճէմպիհ կիւնիւ Տէր սաատէթտէն եօլա չըգմըշ տըր։

—Իշ պու բէնճէմպիհ կիւնիւ, գօլ կէզէն ղապթիեէլէր, Գալաթատա Քիրէճ գարու ճիվարընտա, իւսթիւ պաշը թէմիզճէ կէյինմիշ պիր ատամընը, գալտըրըմ իւզերինէ եաթտըղընը կէօրիւպ, անիտէ վօյվոտաեա կէօթիւրմիւշլեր վէ հէր նէ գատար ճանը հէնուղ իւզերինտէ իմիշ իսէ տէ, հէքիմ ճէլպ օլունճաեատագ, մէրգում սոն նէֆէսինի թէսլիմ իյլէմիշ տիր։

Մէրգումուն իւզերինտէն չըգան քեաղըտլարտան, Տալմայեալը օլտուղու անլայըմըշ տըր։

—Ճէպէլի Լիպանանտա քեաեին Զըմմար նամ Էրմէնի գաթօլիկի մանասթըրընը Պէյրութտա պուլունան վէ պիր սէնէտէն պէրու պա էմրի ալի մանասթըրըն Անտիհասունիսթ օլան շիմտիքի իտարէսինտէ օլմասընը, իտարէի մէզքիւրէ թարաֆընտան պագոնթրաթո իճար օլունան խանէլէրին պէտէլինտէ միսթէճիր զիմմէթինտէ գալան 12 պին ղրշ. ուն թահսիլի իչին Պէյրութ միւթէսարրըֆլըղընա վուգուպուլան միւրաճաաթ իւղէրինէ մէպլաղը մէզպուր թահսիլ օլունմուշ իսէ տէ, Ֆրանսա գոնսօլոսխանէսի ճանիպինտէն օլունան իֆատէյէ մէպնի, ագչէ իտարէեէ վիրիլմէյիպ հիւքիւմէթտէ թէվգբֆ գելընմըշ, վէ մէզքիւր խանէլէրին իտարէի մէզքիւրեեէ այիտ օլտուղու էմրը ալի վէ էմրը վիլաեէթ վէ մէճլիսի մահէլլի գարարը իգթիզասընտան օլտուղունա տայիր իֆատէեէ գարշը, էմրի սապգը խիլաֆընա օլարագ ճէպէլի մէզքիւր միւթէսարրըֆլըղընա էմր կէլտիկի իչիտիլտիկի պէեանընյա ճէվապ վէրիլմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունու, վէ պու իսէ մահգա գոնսօլոսխանէսինին իլթիմասը թէրվիճ եօլունտա պիր հագգսըզլըգ իտուկինի մահէլլինտէն եազըլմըշ տըր։

(Հագայիդ)

ՌՈՒՄԷԼԻ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸՆԸՆ ԻՖԻՆՃԻ ՏԷՖԱ ԲԻԱՑԱԼԱ ԶԸԳԱՐԸԼԱՆ 3 0/0 ՖԱՅԻԶԼԻ ՎԷ ԻԳՐԱՄԻՑԷԼԻ ՍԷՀԻՄԼԷՐԻ

Պանգը Օսմանի իլէ Իթիպարը Ումումի Պանգասը (Գըրէտի Ժէնէրալ Օթման) ալաֆրանկա յունվար 1 տէն 15 է գատար, քէնտիլէրէ, Օսմանլը լիրասը 100 ղշ. հիսապը իլէ հէր պիր սէհիմ պաշընա 109 ղշ. եանի 125 ֆըրանգ թէսլիմ իթմէնէ պօրճլու օլտուգլարընը, եէտլէրինտէ, Ռումէլի տէմիր եօլլարընընը իֆինճի տէֆաբիաացաեա չըգարըլան 3 0/0 ֆայիզլի իգրամիյէլի սէհիմպուլունանլարընը խաթրընա պըրագըրլար։ Սէհիմսահիպլէրի, մէպլաղը մէզպուրուն թէէտիյէսինի կիճիքտիրտիքլէրինտէ, սէնէտէ 6 0/0 հիսապը իլէ ֆայիզ վիրէճէքլէր, վէ սէհիմլէրի տախի, բիանգօեա տախիլ օլմաեաճագ տըր։

Մէզքիւր սէհիմլէրին քեաֆֆէյի թագսիթլէրի, եանի, 65.15 ֆըրանգ, վէ եախօտ 2.84 Օսմանլը լիրասը, յունվար 1 տէն 15 է գատար վիրէտիքտէ գապուլ օլունուր։

Սէհիմլէրին մըգտարընը էվվէլինտէն եազմագ իչին եաբըլմըշ մախսուս քեաղըտլար, մէզքիւր պանգալարտա պուլունուպ, իսթէեէնէ վիրիլիր։

Իսթանպօլ, 31 դեկտ. 1872

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻԱԼԷՐ

ԻՍՐԱՆԵԱ

Մատրիտ 31 դեկտ.

Տօն Ալֆոնս տը Պուրպոն, Գարլօս Թարաֆտարանընընն գօմանտանլըգընը տելի-հատ իյլէտի։

ՄԻՃԹԷՄԷԱՅԻ–ԱՄԷՐԻԳԱ

Ֆիլատէլֆիա 2 յուն.

Սանտուիք ճէզիրէլէրինին զապթ իտիլմէսի թատավվուրու մինասիպէթի իլէ մէմալիքտէ գարկաշալըգ հիւքմ իյլէմէքտէ տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Պէրլին 2 յուն.

Միւֆէթթիշ Մ. Բամէք, հարպիէ նազըրը նասպ օլունտու։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս 2 յուն.

Ջիքրէ շահան բօլիթիգաճա հավատիս եօգ։

ԱՎՍԹՐԻԱ–ՄԱՃԱՐ

Վիէննա 2 յուն.

Եէնի մանասթըր գիւշատ իթմէչէրի ճիզվիթլէրէ եասագ իտիլմի։

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ԻՍԲԱՆԵԱ

Իսբանեա ասքլարը, ալաֆրանկա դեկտեմբեր 11 տէ, Մատրիտ չէհրի տուվարլարընա աթիտէքի եաֆթաեը ետբշտերմքլար տբր։

«Մատրիտին ճիւմհուրիեէթ մէճլիսի, իխթիլալ վէ ճիւմհուրիեէթ նամընա օլարագ աթիտէքի էմրլէրի իտէր։

1. Գավզա վագթի հէր գանղի էվին գարուլարը քի գարալը գալաճագ օլուր իսէ, օ էվ զապթ օլունաճագ տբր։

2. Հէր գանղի էվ քի եարալը վէ ճէնքճիլէրի իչէրի ալարագ մուավէնէթ լիթմէկէճէք օլուր իսէ զապթ օլունաճագ տբր։

3. Հէր գանղի ատամքի սիլահ վէ միւհիմմաթը պուլունտուղու հալտէ, ճէնքճիլէրէ վերմէկէճէք օլուր իսէ, թիւֆէնկէ թութուլաճագ տբր։

4. Իհալիին տիւշմէնի օլան հիւքիւմէթ ասքէրլէրինէ հէր քիմ քի մուավէնէթ լոռճէք օլուր իսէ, թիւֆէնկէ թութուլաճագ տբր։

5. Դաչագ վէ եախոտ սինորու կէչէնլէրին մալլէրի միլլէթին մէնֆաաթընա օլարագ զապթ իտիլէճէք տիր։

Մէզքիւր պէեանանամէ, էհալիյի սիլահա տավէթ լիթմիշ տիր։

ԻՍԲԱՆԵԱ ԻՍԵԱՆԸ

Մատրիտ 18 դնկտ.

Պու կիւնքի կիւն օլտուղու կիպի հիշ պիր վագըթ ասատիշի հալ թէհլիքէտէ պուլունմամբշ, վէ իատէսի միւշքիլլէշմէմիշ տիր։ Շբմալ թարաֆտա Քարլոս թարաֆտարլարը, վէ ճէնուպ թարաֆընտա ճիւմ՝ուրիյէթ թարաֆտարլարը քէօյլէրի տօլաշբպ, էհալի իւղէրինէ վիրկի թարհ լիթմէքտէ, տէմիր եօլ խաթթլարընը իլէ թէլէկրաֆ թէլլէրինի քէսմէքտէ, մախսուս գումբանեալարա վէ հիւքիւմէթէ պէօյիւք զարար վիրմէքտէ, ախշ ու լիթաեա էնկել օլմագտա, եէրլի սանաթլարըն քէօքիւնէ պալթա վուրմագտա, կէսմիւքտէն մալ զաչբբբլմասընա եարտբմ լիթմէքտէ, վէլհասլը, հէր կէչաթքլէրի եէրտէ խլթէսիքլէրի կիպի հիւքմ լիթմէքտէ տիրլէր։ Պաղբ էեալէթլէրտէ հիւքիւմէթ սայ քի հիշ պիր շէյ եարամամագտա տբր։ Գալթալօնեընընն Գարլոս թարաֆտարլարը, կէչէնլէրտէ իսանա գալգբշան ճիւմհուրիեէթ թարաֆտարանընտան կէօրտիքլէրի մուավէնէթէ գարշբլբգ օնլարա մուավէնէթ լիթմէքտէ տիրլէր։

ՐՈՒՍԻԱ

Ալաֆրանկա դեկտ. 19 թարիխի իլէ, Պրօտիտէն, Կաղէթ տէ Ֆօպուրկ գաղէթասընա շու վէճհ իլէ կազբլմբշ տբր։

Գանլը պիր մուհարէպէտէն սոնրա, պիր պէօլիւք ռուս ասքէրի, իւրժէնէ կիբիպ, խանը զապթ լիթտի։

Օտէսա, 21 դեկտ. Խիվա խանը, քեաֆֆէյի թիւրքմէնլէրի, Ռուսլարա գարշը տեղա գալտբրտը։ Ռուս թօբրաղընտա գասապալար եաղմաեա վիրիլտի։

ՐՈՒՍ ՕՐՏՈՒՍՈՒ

Քեաֆֆէյի Ռուս զաղէթալարը, պիլա միսթէնա, պու կիւնլէրտէ, Ռուս օրտուսունուն եէնիտէն թանզիմի ազիմ մէսէլէսինտէն պահս իլլէմէքտէ տիրլէր։

1870–71 մուհարէպէսինտէն սոնրա, Ռուսիա հիւքիւմէթի, օրտուսունուն, շիմտիքի մուհարէպէ մաթլուպաթլարընա ույղուն պիր հալտէ պուլունմատբղընը կէօրիւպ, օրտուտա էսասէն (սլահաթ իտխալ իշմէէ միւպաշէրէթլէ մախսուս պիր գոմիսիոն թէշքիլ իլլէմիշ տիր։ Գոմիսիոնու մէզքիւր պուկիւնքի կիւն քէնտի խբտմէթինի իճրա իտիպ պաշա չբգարմբշ տբր։ Ռուսիանընն եէնի գանունը ասքէրիեէսի ահքեամընճա, սուլհ վագթինտէ 750 պին ասքէր սագլաեբպ, մուհարէպէ վագթինտէ իսէ 5 միլեօն ասքէր չբգարապիլէճէք տիր, չիւնքի, հէր պիր Ռուս թէպասբ իչին խբտմէթի ասքէրիեէ, պիլա միւսթէսնա մէճպուրի իտիմիշ տիր։

ՍԲՐՊԻՍԹԱՆԸՆ ՍԱԼԻՑԻՍԻ

Էվրօպա հիւքիւմէթլէրի իչինտէ ասլա պօրճու պուլունմաեան հիւքիւմէթ, Սբրպ պէյլիյի տիր։ Հալ պուքի, Սբրպիա, էրէյիճէ ճէսիմ պիր օրտու սագլամագտա, պիր չօգ էտէվաթը հարպիեէ սաթըն ալմագտա, Պապը ալիեէ սէնէվի, 600 պին ֆրանք վէրկի վիրմէքտէ, վէ էհալիեէ ասլա պիր եիւք օլմագսբղը, պիւտճէսինտէ, 6000 ֆրանք ֆաղլա իլէ միւվաղէնէ պուլտուրթմագտա տբր։

Վարիտաթը, 17 միլեօն 852 պին ֆրանք, վէ մէսարիֆաթը, 17 միլեօն 846,129 ֆբրանքտան իպարէթ տիր։ Պիւտճէսի, 5 միլեօն 524,604 ֆրանգա պալիղ օլան հարպիեէ նէզարէթինտէն վէ տախիլիյէ նէզարէթինտէն (պունուն տախի պիւտճէսի, 332 878 ֆբրանգ տբր) սոնրա, պիրինճի եէր թուրթան, մէարիֆի ումումիեէ նէզարէթի տիր, պունուն տախի պիւտճէսի, նբի միլեօն 11,254 ֆրանգտան իպարէթ տիր։ Բբրէնսէ, սէնէվի 600 պին ֆբրանգ վիբիլիբ։

(Մ.մ. Տիբլոմաթիգ)

ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՀԵՍՏԸ

Այս օգտակար արհեստը Եւրոպայի մէջ առաջին անգամ հնարողը Հոլանտացի Լօրէնս Քոսթէր անուն անձ մ'է, Հօլանտայի Հէյրլէմ քաղաքը ծնած։ 1430 թուականին ամառուան մէջ պայծառ օր մը երբ քաղքին մօտ անտառի մը մէջ կը շրջագայեր՝ կաղնիի ոստ մը կտրեց և որուն վրայ Եւրոպական այբուբէնի քանի մը գիրերը փորագրեց։ Այս զբօսանքը սկիզբ եղաւ անոր հետաքրքրութեանը արթննալուն, և նոյն ժամէն որոշեց իր երևակայութիւնը յագեցնելու համար այն փորագրութիւններով թուղթի մը վրայ քանի մը տող բան տպագրել և յաջողեցաւ։ Այնուհետև սկսեց մեծամեծ բաներ խորհիլ, և տեսնելով որ հասարակ մելանը կ'տարածուէր թուղթի վրայ տպագրութեան ատեն, քիչ մը խորհելով արդի գործածուած մածուցիկ մելանն ալ հնարեց, ու այսպէս ամբողջ երեսները կ'փորագրէր վայտերու վրայ ու կը տպէր։ Յետ ժամանակի այլ և այլ տեղեր քանի մը անձինք թէպէտ աւելի դիւրութիւններ և կատարելագործութիւններ յառաջ բերին սոյն կարևոր արհեստիս մէջ, սակայն՝ տպագրութեան ամբաւ և մշտընջենաւոր օգուտները վայելող համայն ազգինք և լեզուք՝ ինքզինքին երախտապարտ ճանչնալու են անոր առաջին հնարողին։

Դիւտ մը հնարուելէն ետքը, զանկայ կատարելութեան հասցնելը դիւրին բան է։ Լօրէնս Քոսթէրի օգտակար սկզբնաւորութեան տակաւ առ տակաւ աճելովն ու կատարելագործուելովն է, որ մարդկային սեռին ժամանակագրութեանը մէջ նոր թուական մը ստեղծուեցաւ գիտութեան և արհեստից ընդհանրանալուն, ու նաև կրօնից և բարոյականութեան յաղթանակաւ ծաւալելուն։

Եթէ տպագրութեան արհեստը չըլլար, աշխարհք իւր արդի յառաջադիմութիւնը ընաւ պիտի չունենար. լուսաւորութեան տեղ թանձր խաւար մը պատած պիտի ըլլար ընդհանուր մարդկային սեռին վրայ։ Աշխարհք զուրկ պիտի ըլլար լուսաւորութեան այն բազմահատոր ֆահերէն՝ որ այժմ 'ի շբնորհս որոյ սքանչելիքներ կ'գործուին և կ'տեսնուին ամեն տեղ։ Ձեռագիր գրեանց և մատեանից գիները՝ այնքան բարձր պիտի ըլլային, որ արդի աղքատ գրասերի մը գրատանը մէջ զետեղեալ հատորները՝ հարուստ երևելիներու թանգարաններու մէջ հաղիւ պիտի գտնուէին։ Ուսման և գիտութեան վառվռուն փափաքները լքմամբ և յուսահատութեամբ պիտի մարէին, և ընթերձասէր պատանւոյն ու երիտասարդին տենչական զգացմունքը իւրեանց տենչալւոյն զգայութենէն պիտի թառամէին։ Տպագրութեան արհեստին շնորհիւն է մեր փողոցներուն մէջ ծախուած և մեր ոտքը բերուած այլ և այլ լրագիրներու ճոխութիւնը, որոյ ամենաչնչին գումար մը վճարելով երկրիս ամէն կողմերէն լուր և տեղեկութիւններ կ'ստանանք, և որոյ միջոցով քաղաքական, ուսումնական և բարոյական կենաց ասպարէզներու մէջ շատ անգամ քայլ առնելու կ'նպաստուինք։

Եթէ տպագրութեան արհեստը հընարուած չըլլար, այս օրուան քառասուն կամ քսան կամ մինչև անգամ տասը բարայով առած տեղեկութիւններնիս և ընդունած լոյսերնիս, հարիւրաւոր ղրշ. ներով ալ կարելի չէր որ ձեռք բերէինք։

Ուրեմն ի՞նչու չ'յարգենք տպագրութիւնը, եթէ ընթերցման այսչափ դիւրութիւններ հայթայթուած են՝ ի՞նչու ընթերցասէր չըլլանք։ Մի՞թէ չա՞ժեր որ մեր ազգին ազնուամիտ պատանիներն ու երիտասարդները՝ այս չափահաս եղողներն ալ արք և կանայք ունայն և անօգուտ ծախքերէ ետ կենալով՝ օգտակար և մարդկութիւնը բարձրացնելու նպաստող գիրքերու և լրագիրներու տան իրենց սէրը ու ինանիր ծախքերը։

Ը՞ա՞ժեր որ ներկայ ձմերան երկար գիշերները ունայն զբօսանքներու և մեղսալից ու վնասակար խաղերու զոհ ընելու տեղ՝ ընտանեկան և բարեկամական շրջաններու կամ բնկերութեանց մէջ խոհական ընտրողութեամբ այնպիսի գիրքեր ու լրագիրներ կարդացուին որոնք մտքի մշակութեան և բարոյական ուղղութեան կրնան նպաստել։ Ահա այս կերպով կրնայ մեծամեծ և մնայուն օգուտներ քաղուիլ տպագրութեան գիւտէն։ Մարդիկ կրնան սէր տալ շատ բաներու, բայց անոնցմէ մընայուն օգուտ և հաճոյք բնաւ չքաղել և ընդհակառակը շատ անգամ տեսնըուած է, որ անյեալին մէջ սիրոյ և հաճութեան առարկայ ընտրուածը՝ ներկային և ապագային համար խըշաւութեան և հեծութեան աղբիւր մը եղած է։ Սակայն այսպէս չէ ընթերցասիրութիւնը, որքան սիրովն հաճութեամբ կարդալու ըլլանք օգտակար գիրքեր և թերթեր՝ այնքան պիտի մշակուի մտքերնիս, պիտի ազնուանայ խորհուրդներնիս, և պիտի բարձրանայ մարդկութիւննիս։ Ընթերցասիրութիւնը գլխաւոր պատճառ է իմայական և բարոյական ճշմարիտ հարստութեան, ուստի անոր միջոցները ճոխութիւնով մեզի պարգևող տպագրութեան արհեստին գիւտը՝ ինչ մեծ օրհնութիւն մը եղած է աշխարհիս։

Խ. Հ. Ս. Իթիճեան

ԻԼԱՆԱԹ

Կէրէք պուրատա վէ կէրէք թաշրալարտա պուլունուպ տա, պիզէ բարա վիրէճէք օլան զաթլարընը, պիր ան էվվել էտա վէ իրսալէ հիմմէթլէրինի ըէճա իտէրիզ։

Կէրէք պուրատա վէ կէրէք թաշրալարտա պուլունուպ տա, պիզէ բարա վիրէճէք օլան զաթլարընը, պիր ան էվվել էտա վէ իրսալէ հիմմէթլէրինի ըէճա իտէրիզ։

Կէրէք պուրատա վէ կէրէք թաշրալարտա պուլունուպ տա, պիզէ բարա վիրէճէք օլան զաթլարընը, պիր ան էվվել էտա վէ իրսալէ հիմմէթլէրինի ըէճա իտէրիզ։

Բաթրիգխանէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք՝ ումումի իլանլարտան մաատա, կէրէք թաշրալարտան վէ կէրէք պուրատան, կէրէք թաղական խորհուրդլար, վէ կէրէք սայիր միլլէթճէ բէսմի մահէլլէրտէն կէօնտէրիլէճէք օլան ուֆագ իլանլար իլէ պէրապէր, հէր տէֆասը իչին պիրէր մէճիտիյէ, վէ սայիր պէնտլէր իչին տախի, պէնտինէ կէօրէ էն ազբ պիրէր լիրա, Ագապեան վարժարան նամընա կէօնտէրիլմէսինէ հիմմէթ օլունմասընը իխթար վէ ըէճա իտէրիզ. եօգսա կէօնտէրիլէն թահրիրաթ տէրճ իտիլմէյէրէք գալբը։

Բաթրիգխանէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք ումումի իլանլարտան մաատա, կէրէք թաշրալարտան վէ կէրէք պուրատան, կէրէք թաղական խորհուրդլար, վէ կէրէք սայիր միլլէթճէ բէսմի մահէլլէրտէն կէօնտէրիլէճէք օլան ուֆագ իլանլար իլէ պէրապէր, հէր տէֆասը իչին պիրէր մէճիտիյէ, վէ սայիր պէնտլէր իչին տախի, պէնտինէ կէօրէ էն ազբ պիրէր լիրա, Ագապեան վարժարան նամընա կէօնտէրիլմէսինէ հիմմէթ օլունմասընը իխթար վէ ըէճա իտէրիզ. եօգսա կէօնտէրիլէն թահրիրաթ տէրճ իտիլմէյէրէք գալբը։

Բաթրիգխանէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք ումումի իլանլարտան մաատա, կէրէք թաշրալարտան վէ կէրէք պուրատան, կէրէք թաղական խորհուրդլար, վէ կէրէք սայիր միլլէթճէ բէսմի մահէլլէրտէն կէօնտէրիլէճէք օլան ուֆագ իլանլար իլէ պէրապէր, հէր տէֆասը իչին պիրէր մէճիտիյէ, վէ սայիր պէնտլէր իչին տախի, պէնտինէ կէօրէ էն ազբ պիրէր լիրա, Ագապեան վարժարան նամընա կէօնտէրիլմէսինէ հիմմէթ օլունմասընը իխթար վէ ըէճա իտէրիզ. եօգսա կէօնտէրիլէն թահրիրաթ տէրճ իտիլմէյէրէք գալբը։

ՕՍԱՆԻՊ ՂԱԶԷԹՊ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալթատա բէնճէմպիհ բազարընտա
Ն. 29 Իրսի խանընտա